

Uredništvo in uprava, Piazza Goldoni št. 1-L.
Tel. št. 93806, 93807, 93808. Rokopisi se ne vračajo

Misli ob partizanskem tednu

B komemoracijo se padlimi junaki je priložil partizanski teden. Se nosijo drinoma matere in vdove. Se niso posušene solze na njihovih dragih in se štrlijo poslastice v srce ostanki bajt in ošitih vasi. Skoz stiri leta so krvaveli sinovi tržaških in trbiških delavcev na raznih bojiščih in v partizanskih brigadah, skozi štiri leta so delali sumni načrti in v tovarnah in ladjedelnicah pod neprestanimi bombnimi alarmi. In danes se je zopet najdejo ljudje, ki bi pljuni na vse te krivice, najdejo se vojni dobričniki, ki kdajko zdaj svoj ljudski kruh pridobijo denar za novo borbo proti temu ljudstvu. Placujejo casopise in kampanje, ki sramotijo kmeti, ki so svojimi okoliščinami prihajajo v mesto, da bi mu ob prihodu komiste dajali slovensko oblečene. Sramotijo ono ljudstvo, iz katerih žuljev so se hranili, h kateremu so vsa ta leta hodili prositi za maslo in jajca, ono ljudstvo, ki so mu krivali kulturo in materini jezik shodno desetletja razsodilne tiranije.

Delavci, ki so mu pošljali »Lavoratore« in kmeti, ki so mu pošljali »Narodne domove« do dolgo veda, da so skupne njune pravice in skupne njune sovražniki. To veda tako dobro, kot slovenska inteligenca, ki je morala umolkneti in emigrirati, ki so jo razgnali na vse strani in rodno Primorsko in ona pošilja italijanska inteligenca, ki je morala umolkneti, ker se ni hotela toliko ponikati, da bi potolizno tučila slovenske nasilnike.

Vse ono, kar je bilo zdravo in pozitivno v slovenskem in latinskem življenju primorskih mest in trgov, kar je bilo nepokvarjenega na slovenske primorske vasi, vse to se je skrilo, ko je napočil čas. Vse to se je skrilo v brigadih in odredih, vse to se je skrilo za novo ljudsko oblast.

Kar pa je bilo gnusno, to se je pokazalo, invarsojzmo izločilo ali klatilo kot zločinca v slobočino. Danes, ko je partizan odločil orodje in se močlo posvetil obnovi, danes se je zopet razločilo vse ono, kar je gnusno, to se je široko vstilo, kot da ni bilo nikoli herojev, ki so oprali čast italijanskega naroda v tej pokrajini, kot da ni bilo nikoli herojev, ki so krstovali vse, prav vse do svojega poslednjega diha na enakopravnost svojega satranega slovenskega ljudstva. Znaajo se klanjati, saj klanjo dolgoletno prakso. Znaajo trobentati, saj to so vedno mali. Toda kaj niso mali postali vnetajati ob strani satranega ljudstva, kaj niso mali z obojem umirati, kot so mali na osemiljski Juljske krajine in Titovi in garibalinski partizani!

Isa močevstva skupne borbe proti političnemu in socialnemu terorju je sralslo krvavo bratstvo v o-rožju. In tega s krvjo nešteti skupnih žrtvi započeto tvarišva ne bomo moglo vso razbiti in sklatiti nikake kovišinske mah-nacije. Italijani in Slovenci se po-krajina so se skupaj borili za o-ovoboditev svojega ljudstva. Skupaj so se borili v hribih s orožjem in skupaj bodo nadaljevali v me-stu. Sovinsti pa, ki mislijo, da bo-do varali svet, ko bodo skušali raz-bijati to edinstvo, prikaovati po-trebo in organizirati posebne ita-lijanske organizacije, kot se je to že zgodilo, ali pa tudi slovenske, ja-bi se med primorskim Slovence-spolah našli se taki pokvarjeni, se pošteno motijo. Partizanstvo si ne more nadeti kot pero za klobuk. Moral si ga doživeti, pretrpeti. In takih pravih partizanov bo teko najti med sovinsti. Partizanstvo preteklost je na tej smetli nekaj svetlega, nekaj najhujše bede in trpljenja, nekaj lepega, o čemer bo-do pele narodne pesmi in o čemer ne bo utihnila zgodovina, dokler bo trajalo kulturno človeštvo. Zato pozdravljamo partizanski teden, ki oživlja ta duh heroizma in sloboš-ti med narodi, ta duh čista odgo-vornosti napram človeški družbi, in se je rodil v naših najtežjih ču-stih in nam pokazal po v dolga dohodnost. Resenost, ki smo se je naučili v borbi, ne smemo več za-jajati. Po poti mednarodnega tova-rištva in ljudske pravice moramo ti do konca: Ramo ob rami — do resnične svobode, socialne pravičnosti in narodnostne enakopravnosti.

„Želimo, da bo Trst priključen k Jugoslaviji“

Stevilne delegacije iz Trsta so prišle v Opatje selo, da bi pozdravile komandanta IV. armije JA in izrazile naj-večjo željo in zahtevo: Priključen k Jugoslaviji

Včeraj so se v Opatje selo na Krasu pripeljali delegati iz raznih okrajev in tržaških tovarn. Želijo se pozdraviti komandanta slavne IV. armade, njihove osebnosti, ter preko njega sporočiti tova-rišu maršalu Titu svoje želje. To-variš komandant IV. armade, ge-neralni poročnik Danilo Lekić, pa je že pred njihovim prihodom odpo-toval. Okrog osemih zvečer je v imenu komandanta IV. armade sprejel delegacije tov. polkovnik Dule Korač.

Okrog 60 delegatov, moških in mladine se je zbralo v prostorih mornarske štabe Odrada Jugoslovanske armade za Slovensko Primorje. Trst in Istro. Obkrožili so tovariša polkovnika in mu po vrsti izročili pisma, naslovljena na komandan-IV. armade ter mu sporočili svoje težnje in zahteve. Prvi je spregovoril delegat iz Sv. Jakoba. ki je dejal: »V imenu prebivalcev šentjakobskega okraja izjavljamo

željo, da bi Trst pripadal k Jugo-slaviji. Prosimo vas, da to pismo, v katerem je izražena volja našega ljudstva, odnesete v Beograd. Za njim je brezposelni tržaški delavec spregovoril v imenu vseh brezposelnih tržaških delavcev: »Veliko nas je brezposelnih, lačni smo in naše družine trpe pomank-anje. Prepričani pa smo, da bi v VII. federalni republiki imeli vsi dovolj dela. V taki rešitvi tržaškega vprašanja vidimo tudi edino re-šitev za obnavljanje naše indus-trije. Prosimo, da to sporočite tu-di tov. maršalu Titu. Mi smo se borili zato in se bomo še borili. Nato so po vrsti izročili pisma, ki jih je napisalo ljudstvo tržaškega okraja Sv. Ivana, Sv. Magdale-ne, članice tržaških antifašističnih žena, člani tržaške antifašistične mladine, člani SIAU-ja. Delegat iz ladjedelnice Sv. Marka je dejal: »Mi, postelni delavci in ladjedelnici, hočemo biti priključeni k Federa-

tivni ljudski republiki Jugoslaviji. V imenu vseh naših delavcev te pozdravljamo in preko tebe pozdra-vljamo vso Jugoslovansko armado. Starejša žena se je pernila med delegati do tovariša polkovnika ter mu dejala: »Izgubila sem sina in hočem, da bo moja žrtev poplača-na s tem, da se Trst priključi k Jugoslaviji. Žena je zadnje besede komaj izrekla. Zahtevala je in vsi prisotni so občutili in razumeli njeno bol.

Tov. polkovnik Dule Korač se je delegatov zahvalil za pozdrave. Pozdravil jih je v imenu Jugo-slavske armade in vsega Jugo-slavskega ljudstva, ki budno spre-ma borbo ljudstva Juljske krajine in Trsta za doseg osnovnih demo-kra-tičnih pravic, za katere se je to ljudstvo borilo že vsa dolga leta pod fašizmom. Vse jugoslovansko ljudstvo čuti s njimi. Dejal jim je, da je tov. komandant IV. armade, ki je prav odšel, ob priliki svojega obiska videl kaj misli, čuti in želi tukajšnje ljudstvo, ter da bo to-liko njihovih teženj pri maršalu Titu. Občutili so, da bo isto storil tudi sam, ko se vrne, da bo pripo-vedoval vsakemu borcu in vsake-mu Jugoslovancu o ljubezni, borbi in žrtvah ljudstva Juljske krajine.

Delegati so med petimi borbenimi pesmi prečeli prijeten večer v krogu borcev, podoficerov in ofi-cirjev Odrada ter tov. polkovnika Dule Korača. Zadovoljni in polni vere v pravično rešitev vprašanja Trsta, so se vrnili na svoje domove.

Četrty dan „bele“ stavke v ladjedelnici Sv. Marka

Delavci ladjedelnic sv. Marka v Trstu stavkajo danes že četrty dan. Stavko so proglasili zato, ker je uprava ladjedelnice zopet sprejela na delo fašistične elemente, in si-ker 13 tehničnih voditeljev, ki jih je epuracijska komisija izločila iz ladjedelnice v mesecu maju in ki jih je Urad za epuracijo opustil. Ti elementi so 26. t. m. ponovno prišli na delo. Ker jih delavstvo dobro pozna kot nasilneže in po-bornike fašističnih načel, nede na noben način sodelovati s njimi. De-lavci so sicer prišli na delo in so zasledili svoja mesta, vendar v smak protesta proti tej odločitvi, ne de-lajo. Izjavili so, da ne bodo delali toliko časa, dokler ne bodo spreje-le njihove upravičene zahteve.

Uprava tovarne je hotela prisi-liti delavstvo na delo s tem, da jim je zapretila, da ne bodo dobili kosila iz tovarniške kuhinje. Končno so delavci kosilo vseeno dobili. Kljub razgovorom s Zave-zniško vojaško upravo in Uradom za delo ni bilo mogoče odstraniti reaktivnih elementov iz tova-rne, ker jih četi uprava tovarne.

Tudi predvčerajšnji je uprava tovarne protila, da delavcem ne bo dala kosila, ako bodo stavkali da-lje. Toda delavci odločno vstrajajo pri svojih zahtevah, to je, da no-čejo sodelovati s takimi elementi, ki so jih v fašistični dobi zatirali in zapostavljali. Odločeno sta-li-še razmetljivi, ki hoče ustreči tej upravični zahtevi delavstva, povzroča med delavsko množico vedno večje razburjenje in nevar-nost, da se bo belas stavka še razširila.

Delavci ladjedelnic sv. Marka včeraj popoldne niso dobili kosila. Stali so v vrsti pred prostom, ki je menza. Nato so ravno tako prišli v vrsti krošili po prostorih ladjedelnice in peli delavske pesmi. Živje v največjem pomankanju, toda volja in zavest premaguje vse.

Včeraj popoldne so se nadaljevali razgovori delavskih zastopnikov s predstavniki Ura-da za delo, da bi se nezaželjene elemente končno odstranili iz tovarne. Do sedaj še ni bil dosežen sporazum.

Zadružna predavanja v sežanskem okraju

V času od 21. do 26. t. m. so se v sežanskem okraju vršili mno-žični sestanki — vsa skupaj 12, na katerih so navzoči obnavljali zadružno vprašanje, zlasti: 1. Bi-stovje, pomen in namen zadružni-stva; 2. vzroki propadanja združ-g v kapitalističnem gospodarskem redu; 3. zadružništvo v demokra-tičnih državah; 4. zadružništvo v naših prilikah.

Ljudstvo, ki se je sestankov u-deležilo, je povsod s velikim za-njmanjem poslušalo izvajanje, zas-tavljalo pojasnila, stavilo predloge in upravičeno kritiziralo delovanje dosedanjih združg. S svojo zdravo

miselnostjo je doumelo, da je ljud-sko zadružništvo v ljudski demokraciji vse nekaj drugega, od one-ga, katerega smo bili navajeni za časa fašizma in kot ga imajo tam, kjer ni ljudske demokracije. Tu pomeni zadružništvo vzajemno so-dejovanje, samopomoč, samoodlo-bu delovnega ljudstva v gospodar-stvu. Zadružništvo pomeni osvobo-dilno borbo na gospodarskem po-lju proti izkoriščevalcem in para-lizni delovnega ljudstva.

Ljudstvo si takih množičnih se-stankov zelo želi, ker more na njih izražati svoje misli, staviti predlo-ga, stvarno kritizirati in dobiti po-trebna pojasnila. Vender vse te težnje ljudstva nekateri premo-jo počešajo.

Večjo aktivnost torej! Ljudstvo bo vsak dober pouk kaj rado spre-jelo.

Otvoritev delavskega doma v Postojni

V soboto 2. II. bo v Postojni slo-venska otvoritev delavskega doma. Delavci in nameščenci so si ga sa-mi popravili in v ta namen žrtvo-vali svoj enodnevni zaslužek.

Sporod tega res delavskega pra-znika je naslednji:

Dopolodne slovenska otvoritev do-ma, popoldne pa v popravili in prenovljeni dvorani bivšega želez-ničarskega dopolnara kulturna prireditve. Na poudor je filmar-jeva ljudska drama: »Razvalina življenja«, več recitacij in pesmi.

S tem, da so si delavci in name-ščenci sami postavili svoj dom, so hkrati pokazali, da jim fašizem v vseh 26 letih ni mogel zatrei vo-lje po izobrazbi in napredku.

V ponedeljek dve ostri obsodbi, v torek dve premili

Pred dnevi se je morala zago-varjati pred izrednim porotnim so-vladjem Marija Ferligoj, ker je ova-dila SS-ovcem nekakega partizana in nekake Zida. Obtožnica je zanika-la in izjavila, da se SS-ovci po od-hodu obeh žrtvi iz njenega stano-vanja aretirali tudi njo. Sodišče jo je opustilo.

Sideli je proces proti Alojzu Ko-četiču in Ivanu Fontanotu, kor sta ob priliki nemškega napada v vasi Villanova del Queto izdala štiri partizane in povzročila njihovo u-smrtitev. Fontanot je na begu, Ko-četič, fašist iz leta 1922, pa se ni mogel mnogo braniti proti obtož-bam nešteti pri — sovaščanov. Vse priče so poudarile, da je na svoje pobudo izdal partizane. Sodiš-če je obsodilo Fontanota na do-smrtno ječo, Kočetiča pa na 24 let zaporu, trajno prepoved javnih služb ter štiri leta nadzorstva po prestopu kazni. Predsednik sodišča, Thernes, javni tožilec Okretič,

Korčetičev branilec Ferruccio Zen-naro.

Pred dnevi se je vršila v odsotnosti obtožencev razprava proti Azu Maninu in dastniku SS Lucianu Hesse, ker sta ovdila 14 svojih tovarišev. Po zaslišanju pri je so-dišče obsodilo Manina na štiri leta in 8 mesecev zaporu.

O Hesseju, ki je po izjavih priče Skerjanc hodil s jarno na erastella-mentu, je vedel Skerjanc tudi po-vedati, da ga je videl sam, kako se je vrnil oborožen in s štirimi ujetniki v akciji. Javni tožilec je zahteval za Hesseja samo 10 let z-pora, Guldo Zennaro, branilec, pa se je držal izjav obrambnih prič, da je bil Hesse le tolmach ter zahteval njegovo popolno opustitev. Sodišče je obsodilo oficirja SS Al-berta Luciana Hesseja na tri leta zaporu (!!!) in na poravnavo so-vnih stroškov. Predsednik Roatti, tožilec Ferligoj.

ih bratski garibalinski te Odada se večkrat obiskali.

DORNBERG. Preteklo nedeljo je nastopil v tržaškem radiu moški zbor dornberškega prostovoljnega društva. Zbor šteje 18 moških, pred-stavlja pa harmonično skupnost, katero najdemo le pri pomožnih in izrednih službah. Vsi pevci na splošno so neoporečni. Vse-vratna kot solista sta Vinko in Sko-mina. Skozi 80 let fašistične nali-salje in štiri leta borbe, zbor ni pre-nah deloval. Dornberške fante so povsod zasledovali po navadnih po-litičnih tajnika Ruggeria Via le Bitona, in karabinjerji. Zato so se sbrali po vinskih kletah in drugih skritih prostorih, kjer so se učili petja. O strokovnih pevskevaljih, na-jbolj govora, a vendar so se izvešča-li v petju in kljub navstrozni pre-povedi slovenski pek.

Govorili federalne Luraschi je o-sonce napadati in pretepali fante po Gorikem samo zaradi tega, ker so slovenske pek. Zvesti slabišniki Luraschi-ja in njegovi nasledniki so vdeeli v slovenski pekni največ-je pobornike slovenske narodne za-vesti in jo ravno zato neumljivo prepevali. Zastodavci je to ob-tožba, da si slovensko pol, pa si bi

Pojasnilo

V dnevnih časopisih so se po-javile vesti, da se v Trstu vrši ljudsko štetje, ki naj ima ba-je namen, da na prikrit način iz-vede neko vrsto glasovanja o bodoči usodi naše pokrajine.

V današnjih časopisih je si-ker že izšlo uradno obvestilo NNU, da se akcija popisna ne-smatra za protizakonito, dokler se popisniki pri zbiranju osebnih podatkov vedejo mirno in do-stojno. Da se pa vendarle iz-ključi vsak dvom o pomenu te-ga popisa, izjavljamo, da je po-buda za popis izšla iz »Instituta za proučevanje Juljske kra-jine«. Popis, ki je seveda na po-polnoma prostovoljni osnovi, je čisto nepolitičnega značaja, in službi izklučju v študijske in statistične namene omenjenega instituta.

Pripravljalni odbor »Instituta za proučevanje Juljske krajine«

Otvoritev umetniške razstave v prid partizanskih sirot in vdov

Pred dnevi je bila v Trstu v-umet. gal. »Trieste« v Viale XX. Settembre otvoritev umetniške razstave, ki so jo priredili v r-vezji s »Partizanskim tednom« za pomoč vdovam in sirotam pad-lih borcev za svobodo. Tržaški umetniki razstavljajo na tej razstavi 78 del. Ob tej priliki je izšel tudi katalog, ki ga je pri-pravil akademski slikar tov. Spacal, uvod pa je napisala tov. Maria Lupieri. Izkupilek razsta-ve gre v korist partizanskih vdov in sirot.

Konferenca ZPP v Sežani

V soboto 2. februarja t. l. ob 9.30, bo v Sežani okrajna konferenca Zveze primorskih partizanov. Na konferenci bodo izvolili okrajni od-bor Zveze primorskih partizanov. Vabljeni so vsi partizani okraja.

Kmetijsko zborovanje v Trstu

V nedeljo dopoldne se je v Trstu v prostorih sedeža Enotnega kmeč-kega sindikata vršilo kmetijsko zborovanje za Trst in okolico. Ste-vilni udeleženci so pozorno sledili referatom, ki so živo posegali v nji-hovo življenje.

Prvi je govoril tajnik Pokrajins-kega odbora Enotnih sindikatov tov. Muslim o nalogah, ki si jih je sindikat zadal in o tem, katere na-loge je sindikat uspešno rešil. Naj-važnejše je bilo skleniti novo de-ovolno pogodbo, ker pa vodstvu E. S. kljub neštetim poizkusom in in-tervencijam ni uspelo. Delodajalc, ki so včlanjeni po večini v Juljs-ke sindikate, namreč dosledno od-bijajo skleniti novo pogodbo. Dru-ga važna naloga je bila izdelati načrt za novo kolonsko pogodbo. Načrt je gotov in bo blistveno spre-meniše doseženo stanje. Tovarši Muslim je poudaril, da načrt ne spreminja samo materialnih daja-tvev, temveč se nanaša prav tako na do sedaj obstoječo moralno od-nose. Njegov namen je rešiti kolo-ne iz suženstva v katerem je do sedaj živel on in njegova družina. Nato se je referat dotaknil še vprašanja maksimiranja cene ko-ruzi, ki jo morajo kmetje oddati.

Porocilo o dosedanjem delu E-notnega kmečkega sindikata, je na zborovanju podal tov. Gerbec. U-vodoma je zborovalcem na kratko obrazložil vlogo sindikatov. V Tr-stu in okolici bivajo po večini mali kmetje in posestniki, nekaj najem-nikov in nekaj kolonov. Vsi ti sa-mi obdelujejo zemljo in garajo ob ranega jutra do poznega mraka. Pri vsem tem pa so stalno izpo-stavljeni izkoriščanju raznih brez-vestnih trgovcev. Našli je nekaj primerov, ko so jasno pokazali, da-tisti, ki kmečke pridelke prodaja, zaslužijo brez truda še enkrat več.

kot kmet, ki jih prideluje. Te kri-vice je mogoče rešiti le s močno sindikalno organizacijo in z zadr-gami. Enotni kmečki sindikat ob-staja 5 mesecev in ima že 1230 član-ov iz Trsta in okolice.

V svojem poročilu se je tov. Ger-bec dotaknil tudi poslovanja biv-ših fašističnih kmetijskih organi-zacij in ustanov, ki so našega kme-ta, samo izkoriščale. Nato pa je govoril o borbi sindikata z velepo-selstniki, zlasti v tržaškem okraju, ter je točneje obrazložil načrt kolo-noske pogodbe. Dalje je sindikat dosegel povzajanje plač poljskim delavcem od 60 lir na 144 lir dnev.

Obiščite v galeriji »Trieste«, Viale XX. Settembre št. 16 v Trstu, umetniško razstavo v prid partizanskih vdov in sirot

no. Sindikat je rešil tudi nad 30 delavskih sporov. Spori med po-selstniki in delavci pa so bolj redki. Dostregel pa je tudi to, da je ZVU postavila posebno kontrolno komi-sijo, ki je preiskala razmere v biv-šem fašističnem uradu, U.P.S.E.A., ki pa še vedno obstaja. Ta komi-sija je ugotovila sleparije, ki so jih počenali tamkajšnji uradniki in je 4 tudi zaprla, medtem ko je ravnatelj urada uspelo pobegniti. Kljub tem dejstvom pa ZVU noe pristati na to, da bi poverila raz-deljevanje krmil in semen našim kmetijskim združbam. Izgovarjajo se, da ti uradi obstajajo tudi v Italiji in da zato morajo obstajati tudi tu. (!!!)

Tovariši referat je nato govoril o najtežjih kmetijskih vprašanjih, to je o preskrbi sena in živinske krme

ter semenskega krompirja in u-metnih gnojil. Tudi ta vprašanja bo z močno enotno organizacijo mnogo lažje reševati kot pa posamezno.

Naslednja vprašanja je točneje obrazložil tov. ing. Cok, ki je dal kmetom konkretne nasvete, kako si lahko pomagajo pri pomankan-ju senga ali drugega materiala, da kljub temu njihovo gospodar-stvo ne trpi. Dotaknil se je tudi nabave trčnih sadik in drevesnih sadik, ki jih bo oskrbela Kmetijs-ka zad-ruga. Zborovanje je bilo navodila za pridelovanje vrtnih semen, ker se sedaj nikakor ni mo-glo zanašati, da bi jih lahko od-kerklo dobili. Tu pa so dane vse možnosti za njih pridelovanje.

Za njim je spregovoril tov. Fur-lan o zadružništvu. Referat je o-menil tovariši zagrabili bolj teo-retično kot praktično. Kmetom je pokazal, koliko koristi imajo od skupnega in organiziranega dela. Z dokaj razumljivo razlago jim je prikazal koristi, ki jih daje prava zad-ruga.

Po končanih referatih so dele-gati razpravljali o najbolj perečih kmetijskih vprašanjih, katerih so se že tudi referenti dotaknili. Med drugim so kmetovalci predlagali, naj bi ZVU urenila, da bi smeli, katere so doslej metali v morje, lahko odvažali kmetovalcem, ki bi jih uporabili kot zelo dobro gnoj-ilo. Ob zaključku so izglasovali re-šitve, ki jo bodo poslali Zave-zniški vojaški upravi glade ureditve preskrbe semenskega krompirja in živinske krme.

Kmetje so zadovoljni odšli s zborovanja, ker so na njem res nekaj pridobili.

Dobra srea

Slovensko prosvetno društvo »Skorčija« je na dan proslave spomina padle tovarišice Vojke Šmuc-ove zbralo 6.536 lir za snamega dijaka.

V počastitev spomina pok. Mi-rota Kosmina daruje Ema Tomazič 1.000 lir za sirote padlih partizanov.

V počastitev spomina Mikrola Kosmina daruje Cita Perkan 500 lir za sirote padlih partizanov.

Namesto ovetja na grob pok. Mi-rola Kosmina daruje Pavla Trebnj 200 lir za sirote padlih partizanov.

RADIO

CETRTEK, 31. JANUARJA
7.55 pesna jutranja glasba; 17.30 prenos iz Vidma; 18.30 ženska ura; 18.30 orkester Nioelli; 19.30 kralni kvintet (slov.); 19.35 sloven-ščina za Slovence; 19.30 lahka gla-sba (slov.); 20.00 poročila v slovenš-tni; 20.30 radiofončne uganke; 20.50 konferenca Združenih naro-dov; 21.00 komedija, nato lahka gla-sba; 23.10 oddaja vesti v slovenš-tni; 23.20 oddaja za Italijane v Angliji in Egiptu.

Odg. urednik DUSAN HRESCAR

MALI OGLASI

HARMONIE za pevsko družbo dobavlja Ivan Kacin, Gorica, Via New York 46 (bivša Via Torriani). Uglajuje in popravlja tudi glas-o-virje in harmonije.

Prosvetno društvo „Slavko Skamperle“

V petek 1. februarja t. l. ob 20. zvečer, bo v veliki društveni dvorani pri Sv. Ivanu tov. Jaksetič Jurij predaval o internacionalni ciji Trsta.

V Dutovljah

Na dan sv. Blaža 3. 2. 1946, od 14. uri privredno fantje v Dutovljah kot nekdanj

VELIKI JAVNI PLES

s raznimi igrami. Vabljeni vsi, ki ljubite zabavo in kozarec dobrega terana.

KULturno-PROSVETNO DELO

Tedenski pregled KULturnih PRIREDITEV

Primorsko ljudstvo, elasti mladi-na, živahno tekmovala na kulturno prosvetnem polju. Vse dan prireja kulturne mitinge, na katerih na-stopajo pevski zbori, dramskeke, tamburaške in druge skupine. Uči in vadi se v recitacijah in dekla-macijah v ligah in drugih pri-sorih, da bi nadoknadila, kar je izgubila v času prisiljenega molka, na tem važnem popriku udeleževanja. Da bi spravila svoje kulturne prireditve na dostojno višino, da bi bil dana res ljudski smaki, pri-teralo prosvetna družila Trsta. Primorske pevke, in dramskeke, pritegujejo ljudstvo na pre-davanja in zborovanja, vadijo mol-dino v slovenščini, skratka vsi-ko vso potrebno pomoč in pomagajo vso shodno vavajo. Želja ljud-stva je preprosta ta, da bi se kulturne prireditve res slušile hrokljim

odnoli najboljše vito. Tov. Nello je na prireditvi spregovoril nekaj le-kerkih besed o nadaljevanju slo-venščine italijanskega tovarštva tu-di na tem polju.

GORICA. V nedeljo zvečer so go-stovali v Gorici garibalinski te O-dada. Zvečer so uspešno nastopili v dvorani Ljudskega doma. Izku-pci prireditve so namenili »Parti-zanskemu tednu«. Pester program, ki so ga izvajali deloma v italijan-ski, deloma v furlanščini, je nu-di dal navočin prav prijeten večer. Odlično so podali presnili pri-ter nekakega taborišča. Pri tem pri-soru ni bilo na odr igralcev, tem-več so se ozvali kvažjaki svoje vlo-ga pevski zbor in recitatorji. Sli-dila je slika iz življenja garibal-dincev v borbi za svobodo. V tem pri-soru je bila zelo ganljiva scena umirajočega ranjenega kurtija. Pevski zbor iz Monfalcone pod vo-dstvom učitelja Tita Risti, je kade-tilski večerni prireditve Zveze pri-morskih partizanov. Čisti dobilek prireditve je bil v prid svojcev pod-liko za svobodo. Prireditve so po-trebno pomoč in pomagajo vso shodno vavajo. Želja ljud-stva je preprosta ta, da bi se kulturne prireditve res slušile hrokljim

ORLEK. Kakor v drugih vseh tih v Orleku mladina tekmovala na kulturno prosvetnem polju. 28. de-cembra pr. l. je priredila tudi uspe-šne predstave. Tovarši in tovarišice dramskega oddaka so uprizarili eno-dejansko »Zadnje srečanje« in igra v treh dejanjih »Dva prstana. Na tem kulturnem mitingu je prvi nastopil komaj ustanovljeno pev-sko društvo »Dragas«.

TRST. V ponedeljek je bila v pro-storih prosvetnega kroga »Cra-tilis« večerna prireditve Zveze pri-morskih partizanov. Čisti dobilek prireditve je bil v prid svojcev pod-liko za svobodo. Prireditve so po-trebno pomoč in pomagajo vso shodno vavajo. Želja ljud-stva je preprosta ta, da bi se kulturne prireditve res slušile hrokljim

ih bratski garibalinski te Odada se večkrat obiskali.

DORNBERG. Preteklo nedeljo je nastopil v tržaškem radiu moški zbor dornberškega prostovoljnega društva. Zbor šteje 18 moških, pred-stavlja pa harmonično skupnost, katero najdemo le pri pomožnih in izrednih službah. Vsi pevci na splošno so neoporečni. Vse-vratna kot solista sta Vinko in Sko-mina. Skozi 80 let fašistične nali-salje in štiri leta borbe, zbor ni pre-nah deloval. Dornberške fante so povsod zasledovali po navadnih po-litičnih tajnika Ruggeria Via le Bitona, in karabinjerji. Zato so se sbrali po vinskih kletah in drugih skritih prostorih, kjer so se učili petja. O strokovnih pevskevaljih, na-jbolj govora, a vendar so se izvešča-li v petju in kljub navstrozni pre-povedi slovenski pek.

Govorili federalne Luraschi je o-sonce napadati in pretepali fante po Gorikem samo zaradi tega, ker so slovenske pek. Zvesti slabišniki Luraschi-ja in njegovi nasledniki so vdeeli v slovenski pekni največ-je pobornike slovenske narodne za-vesti in jo ravno zato neumljivo prepevali. Zastodavci je to ob-tožba, da si slovensko pol, pa si bi

kamovan. Pevovodje so smatrali za najbolj nevarne ljudi. Vsem je znana kuharica pevovodje Bratula.

Nasilstvo se je končalo. Sloven-sko ljudstvo je prepevalo v času suženstva in borbe, v času bede in trpljenja. Pesem je bila našemu ljudstvu najbolj črna tolažba in kršitinskih časih. Zato je postala tišvo areče in ljubezni v svobodi.

Dornberškemu zboru želimo zato le vpe uspehov, a obenem mu pri-poročamo, da prične v svoje vrste vso mladinu. To naj velja tudi za vse ostale pevke zbor. Res je, da potrebujemo dobrih pevskih zbor-ov, toda profesionalisti ne smemo postati.

KOPRIVA. Pred štirimi meseci so obnovili skoraj petdeset let sta-ro društvo »Zorja«. Takoj se je upi-salo preko sto članov, čeravno je v Koprivi »Vrjo« malo prebivalcev. Pohvale vredna je zlasti tov. Ne-boženka, ki so je takoj po prihodu iz internacije lotila dela na tem polju. Lepe uspehe je dosegla kot vodit-elica pevskega zbora in dramskega oddaka. V zadnjih mesecih so ime-li osem kulturnih prireditev. Ina-ju tudi lepo inštridno. Pred krat-kim so osnovali tamburaški zbor.

Pri tem so prebrdili velike težave, ki so nastale pri nabavi instru-mentov in placevnuju učitelja.

SEDLO. Po 25 letnem kulturnem molku je bil v Sedlu zop